

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Kovačević Maide, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Gligorević Ruže, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja J. E. iz B., koga zastupa punomoćnik R. A., advokat iz B., protiv tuženog „M. & D.“ d.o.o. B., koga zastupa punomoćnik M. O., advokat iz B., radi naknade štete, odlučujući o žalbama tužitelja i tuženog, izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 006979 10 P od 01.06.2011. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 10.05.2012. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužitelja se ODBIJA kao neosnovana, a žalba tuženog se DJELIMIČNO UVAŽAVA i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 006979 10 P od 01.06.2011. godine PREINAČAVA kako slijedi:

ODBIJA SE tužitelj sa tužbenim zahtjevom da mu tuženi na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenog straha isplati iznos od 1.500,00 KM (hiljaduipetstotina konvertibilnih maraka) kao neosnovan.

Prvostepena presuda se u ostalom dijelu stava I izreke (u odluci o naknadi nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove i materijalne štete) i u odluci o troškovima parničnog postupka (stav IV izreke prvostepene presude) POTVRĐUJE.

Nalaže se tužitelju da tuženom naknadi trošak žalbenog postupka isplatom iznosa od 500,00 KM (petstotina konvertibilnih maraka) u roku od 30 dana od dana prijema ove presude.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 006979 10 P od 01.06.2011. godine odlučeno je kako slijedi:

„OBAVEZUJE SE tuženi da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete isplati slijedeće novčane iznose

na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenih fizičkih bolova novčani iznos od 3.000,00 KM

na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenog straha, novčani iznos od 1.500,00 KM.

OBAVEZUJE SE tuženi da tužitelju na ime naknade materijalne štete zbog plaćene participacije za liječenje isplati novčani iznos od 13,40 KM,

a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa viškom tužbenog zahtjeva tužitelj, SE ODBIJA.

Tuženi je dužan naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 1.068,06 KM , u roku od 30 dana, po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Protiv te presude, žalbe su blagovremeno izjavili i tužitelj i tuženi.

Tužitelj je žalbu izjavio protiv odbijajućeg dijela prvostepene presude zbog pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da ovaj sud žalbu uvaži i prvostepenu presudu preinači tako što će obvezati tuženog da mu na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenog straha isplati iznos od 2.000,00 KM.

Tuženi je izjavio žalbu zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da ovaj sud žalbu uvaži i prvostepenu presudu preinači u smislu žalbenih navoda i tužitelja obveže na snošenje troškova žalbenog postupka.

Tužitelj je odgovorio na žalbu tuženog i u odgovoru pobija žalbene razloge i navode i predlaže da se žalba odbije kao neosnovana, dok tuženi nije odgovorio na žalbu tužitelja.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH” broj 8/09 i 52/10, u daljem tekstu ZPP-a), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Predmet ove parnice zahtjev je tužitelja da mu tuženi iz naslova nesreće na radu naknadi pretrpljenu nematerijalnu štetu isplatom iznosa od 3.000,00 KM za pretrpljene fizičke bolove i iznosa od 2.000,00 KM za pretrpljeni strah i materijalnu štetu isplatom iznosa od 13,40 KM uz dosudu troškova parničnog postupka.

tuženi se suprotstavio osnovanosti tužbenog zahtjeva tvrdnjom da je šteta nastala isključivom radnjom tužitelja.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu tužitelja, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima je utemeljen njegov zahtjev i činjeničnih tvrdnji tuženog kojima se suprotstavio tužbenom zahtjevu i pozivajući se na rezultate rasprave:

da je tužitelj bio radnik tuženog i da je radio i bio obučen za rad na radnoj mašini „tračna pila“,

da je 13.04.2009. godine neposredni rukovodioc (poslovođa) tužitelja rasporedio da obavlja poslove na „tipl“ mašini,

da tužitelj nije bio obučen za rad na „tipl“ mašini,

da je 13.04.2009. godine, kada je raspoređen na poslove na „tipl“ mašini, tužitelj doživio nesreću na radu obavljajući povjereni, odnosno naloženi mu posao na „tipl“ mašini,

da je tužitelju u toj nesreći prignječen vrh trećeg prsta lijeve šake, koju povredu je vještak medicinske struke kvalificirao kao povredu lakog stepena, zbog koje je trpio bolove jakog intenziteta 2 sata, srednjeg do 7 dana i blagog do 14 dana, a strah jakog intenziteta 2 sata, srednjeg 15 dana i slabijeg 15 dana, dok je u toku trajanja straha jakog i srednjeg intenziteta, dakle za vrijeme od 15 dana, imao narušenu psihičku ravnotežu, te da mu je uzrokovana i materijalne štete (troškovi liječenja) u iznosu od 13,40 KM,

prvostepeni sud je zaključio da su utvrđene činjenice i okolnosti dostatne za utvrđenje i zaključak da štetni događaj nije uzrokovan isključivom radnjom tužitelja i da se tuženik ne može osloboditi odgovornosti za uzrokovanu štetu, budući da tužitelj nije bio obučen za rad na „tipl“ mašini, te obzirom na težinu povrede i intenzitet i dužinu trajanja pretrpljenih fizičkih bolova i straha i uzimajući u obzir kriterije sudske prakse za utvrđenje pravične naknade nematerijalne štete pozivom na odgovarajuće odredbe Zakona o zaštiti na radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 3/05 i 35/05, u daljem tekstu Zakon o zaštiti na radu) i preuzetog Zakona o obligacionim odnosima (u daljem tekstu ZOO-a) sudio je tako što je tuženog obvezao da tužitelju naknadi nematerijalnu štetu (za pretrpljene fizičke bolove iznos od 3.000,00 KM, a za pretrpljeni strah iznos od 1.500,00 KM) i materijalnu štetu u iznosu od 13,40 KM.

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

Odluka prvostepenog suda u pogledu odgovornosti tuženika za uzrokovanu štetu, visine dosuđenog iznosa za pretrpljene fizičke bolove i za materijalnu štetu je pravilna, dok odluka kojom je tužitelju dosuđena naknada za pretrpljeni strah nije pravilna.

Tuženi tokom postupka, a sada i u žalbi tvrdi da nije odgovoran za štetni događaj, odnosno da je šteta nastala isključivom radnjom tužitelja budući da je štetni događaj uzrokovan isključivom radnjom tužitelja, „jer tužitelj nije trebao držati ruku na mašini, zračni klip se lagano spušta na mašini, a tužitelj je imao vremena izvuci ruku, još kad tome dodamo da se mašina pokreće nožnom komandom“ i da je stoga obvezujući ga da tužitelju naknadi štetu prvostepeni sud povrijedio odredbe ZPP-a koje konkretizira u povredi odredbe člana 8. ZPP-a (ocjena dokaza) i odredbe člana 260. ZPP-a (kada sud određuje vještačenje), pogrešno utvrdio činjenično stanje (u bitnom navodeći da je vještačenjem dokazao da je šteta nastala isključivom radnjom tužitelja) i pogrešno primijenio odredbe materijalnog prava koje konkretizira u pogrešnoj primjeni odredbi člana 173. ZOO-a (pretpostavka uzročnosti za štetu nastalu od opasne stvari ili djelatnosti) člana 177. ZOO-a (oslobođenje od odgovornosti), članova 192. i 105. ZOO-a (podijeljena odgovornost kod naknade materijalne i nematerijalne štete) i člana 200. ZOO-a (novčana satisfakcija), dok „isključivo iz opreza“ tvrdi da je obzirom na sve okolnosti slučaja previsoko dosuđena naknada za pretrpljene fizičke bolove, a da za strah koji je trpio tužitelju ne pripada naknada.

Takve tvrdnje tuženog da nije odgovoran za štetni događaj i nastalu štetu, ovaj sud nije našao osnovanim kada se odlučne činjenice utvrđene u postupku, a koje ni tuženi žalbom ne dovodi u pitanje i sumnju, da je tužitelj povrijeđen obavljajući od strane poslovođe povjereni i naloženi mu posao na „tipl“ mašini, a da tužitelj nije bio obučen za rad na toj mašini i da prema nalazu vještaka zaštite na radu obuka za rad na „tračnoj pili“ (na kojoj je radio i bio obučen za rad na istoj) ne može zamijeniti obuka za rad na mašini za kojom je radio kada je doživio nesreću na poslu dovedu u vezu sa odredbom člana 39. Zakona o zaštiti na radu kojom je propisana obveza poslodavca (preduzeća) obučavanja svakog radnika za rad na siguran način, zaštićen od povrijeđivanja i oštećenja zdravlja, ali i obveza poslodavca i osposobljavanja radnika pri svakom raspoređivanju na novo radno mjesto kao i prilikom promjene postojeće opreme i sredstava rada.

Stoga su bez osnova navodi tuženog o isključivoj odgovornosti tužitelja za uzrokovanu štetu i podijeljenoj odgovornosti, jer uzrok štete nije u radnjama tužitelja, već naprotiv tuženog koji mu je naložio da obavi radni zadatak na mašini za koju ga nije obučio. Kada je tako, a obzirom na zakonsku obvezu tuženog (poduzeća, poslodavca) obučavanja radnika za rad na siguran način na svakom sredstvu rada, onda je prvostepeni sud pravilno ocijenio da se tuženi u smislu člana 177. ZOO-a ne može osloboditi odgovornosti za uzrokovanu štetu za koju odgovara po kriteriju uzročnosti (član 173 i 174 ZOO-a). Jer, tuženi ne odgovara za štetu kao imalac opasne stvari (mašine u pogonu) samo ako je poduzeo sve mjere zaštite na radu, što prvenstveno podrazumijeva da je obučio tužitelja za rad na poslovima na kojima je povrijeđen, dok se u suprotnom ne može osloboditi od odgovornosti (da li je u momentu nesreće na radu poduzeo ostale mjere zaštite na radu ne može se utvrditi budući da je nesreću na radu prijavio 15 dana kasnije).

Isto tako, neosnovana je tvrdnja tuženog da kvalifikacija povrede, intenzitet i dužina trajanja fizičkih bolova ne opravdavaju visinu dosuđenog iznosa za ovaj vid štete. Naime, obzirom na težinu povrede (laka tjelesna povreda), te intenzitet i trajanje pretrpljenih fizičkih bolova, i po ocjeni ovog suda, uz uvažavanje kriterija sudske prakse, tužitelju je za taj oblik štete priznata i dosuđena primjerena pravična novčana naknada (član 200. ZOO-a).

Međutim, tuženi osnovano pobija pravilnost i zakonitost odluke prvostepenog suda kojom je tužitelju dosuđena novčana naknada za pretrpljeni strah obzirom na jačinu i trajanje pretrpljenog straha, budući da se naknada neimovinske štete za pretrpljeni strah dosuđuje u smislu člana 200. ZOO-a kada je strah bio intenzivan i duže trajao, ili ako je intenzivan strah kratko trajao, ali je u dužem vremenskom periodu bila narušena psihička ravnoteža oštećenog. Prema tome, uvjet da se može dosuditi naknada za pretrpljeni strah je da se radi o pravno relevantnom psihičkom poremećaju ličnosti čovjeka, koji predstavlja povredu zdravstvenog integriteta čovjeka u dužem vremenskom periodu. Kako je prema nalazu vještaka medicinske struke tužitelj trpio strah jakog intenziteta samo 2 sata, a psihička mu ravnoteža bila narušena samo 15 dana, strah koji je trpio tužitelj ne ispunjava gore pomenute uvjete i stoga tužitelju u smislu odredbe člana 200. ZOO-a ne pripada pravo za ovaj vid nematerijalne štete.

Kada se sve navedeno ima u vidu, dosudom novčanog iznosa za pretrpljeni strah pogrešno je primijenjeno materijalno pravo (član 200. ZOO-a) na štetu tuženog, radi čega je valjalo u tom dijelu žalbu tuženog kao osnovanu uvažiti, a žalbu tužitelja odbiti kao neosnovanu i na temelju činjeničnog stanja utvrđenog u prvostepenom postupku na osnovu člana 338. stav 1. točka 4. ZPP-a prvostepenu presudu preinačiti i odbiti tužitelja sa zahtjevom za naknadu nematerijalne štete za pretrpljeni strah.

Kod iznesenog, a obzirom na predmet spora i činjenice od odlučnog značaja za presuđenje da je tužitelj raspoređen, a nije bio osposobljen za rad na „tipl“ mašini, što je datom trenutku rezultiralo nezgodom na radu i ozljedom tužitelja zbog koje je pretrpio materijalnu štetu (visina se žalbom ne dovodi u pitanje) i nematerijalnu štetu (pretrpljeni fizički bolovi) čija je visina po ocjeni i ovog suda utvrđena u realnim i prihvatljivim okvirima, radi čega tuženi u tom pravcu neosnovano pobija pravilnost i zakonitost prvostepene presude.

Dakle, obzirom da je prvostepeni sud pravilno cijenio i argumentirano prosudio sve izvedene dokaze, pa i vještačenje na koje tuženi žalbom ukazuje i temeljem izvedenih dokaza pravilno utvrdio sve činjenice i okolnosti koje su relevantne za odgovornost tuženog za štetu uzrokovanu tužitelju povredom na radu zato što ga je kritičnog dana rasporedio, a nije ga obučio za rad na „tipl“ mašini, a koje su relevantne sa aspekta ZOO-a, Zakona o zaštiti na radu i Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 19/06, 19/07 i 25/08) po kojim se postavljeni tužbeni zahtjev raspravlja i prosuđuje, otuda nisu učinjeni propusti kako procesne, tako i činjenične naravi na koje žalba tuženog ukazuje, a isto tako ni materijalnopravne naravi u pogledu osnovanosti tužbenog zahtjeva, materijalne štete i nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove, radi čega je valjalo žalbu tuženog u tom dijelu kao neosnovanu odbiti i prvostepenu presudu u tom dijelu potvrditi na osnovu člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Na osnovu svega izloženog odlučeno je kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević